

במדינה

דרכי חיים

כינוס המכשפות

הרפתקנית ישראלית הוציאה לאור את סיפורה של הרוסי המזרחית

כינוס המכשפות הבא יתקיים בעוד שבוע עם רדת החשיכה, כך כתוב בחדרי המדרגות של בית מיספר 10, ברוב בולשויה סרוביה, במוסקווה. **מדרגות שרה ליבוביץ:** כדירה מיספר 50 של אותו בית גר השטן. ומה מתאים לו יותר מביקורי מכשפות שבועיים? מכל רחבי ברית המועצות, מקווקז ועד סיביר, מתאספים המונים אל חדר המדרגות של הבית. אלה הם מעריציו של הסופר הרוסי מיכאיל בולגאקוב, שנולד ב-1891 ומת ב-1940.

ב-49 שנותיו כתב ספרים רבים. המפורסם שבהם: השטן במוסקווה על עלייתו של השטן בדירה מיספר 50 ברובוב בולשויה סרוביה 10, היא דירתו האמיתית של בולגאקוב. רק 27 שנים אחרי מותו הותרו ספרי ריו לפרסום בברית המועצות. פירסומם יצר חבורות מעריצים נלהבות. הם צובאים בהמוניהם על הדירה, וכשבועיה נואמים ואינם פותחים את הדלת, עוברים המעריצים לחדר המדרגות ומארגנים כינוסים הנקראים בלי שונם: גנוסיות של מכשפות. עם רדת החשיכה הם נקבצים בחדרי המדרגות, משוחחים על בולגאקוב, מי ציגים לראוהו את שליטתם בספריו. **כפתור וספר:** גם בארץ יש לספר הרוסי מעריצים להכנים. אחת מהן

מעריצה גור

ספר קטן, חכם ומצחיק

ולספר, ולא רציתי לצאת מהתמונה ברגע שאני גומרת את התרגום. כי מה קורה, ברד-כלל? המתרגם המתוסכל מסיים את תפקידו, מקבל כמה פרוטות ונעלם. איש לא שואל או תו איד, לדעתו, צריך להראות הספר. אמרתי לעצמי, 'אנה, את לא תפירי את בולגאקוב בידיים זרות. אני יסדרתי בעצמי את הספר במחשב, אני החלטתי איך תראה העטיפה, אני פניתי לבית דפוס וקבעתי את צורת ההפצה.' לשם כך הקימה גור הוצאת ספרים בשם כפתור.

כולם אמרו לי שאני הרפתקנית. אבל אני כל-כך האמנתי בבולגאקוב ולא פחדתי כלל, היא אומרת. המהדרה הראשונה אולה. עכשיו

היא ז'אנה גור, 28, ילידת ריגה. בעיר הולדתה לא הצליחה לקרוא את ספריה של בולגאקוב. הם נגנבו מי כל הסיפור העירוני. לפני 12 שנים עלתה עם הוריה לארץ. כאן קראה את בולגאקוב ברוסית. אחר-כך למדה תרגום באוניברסיטת תל-אביב, וזה מה שקרה בהמשך: 'תוך כדי הלימודים, בסדנת תרגום עם גילי מירסקי, התחלתי לתרגם את לב של כלב, של בולגאקוב, כמוכונ. ספר קטן, חכם ומצחיק, על כלב שני הפך לכאדם מושחת במוסקווה שאי חיה המהפכה. אחרי חצי שנה החלטתי להוציא לי אור את הספר. לא פניתי לשם כך להוצאות ספרים. היה לי יחס כל-כך אישי לסופר

רבנות מי ירון את הדיין?

הדיין התפרע בזמן מתן הגט ועבר עבירה פלילית, וזבולון המר משתמש מטיפול בו

52 הדיינים — פקידים המקבלים את שטרם מקופת-הציבור — שחתמו על עצומה נגד החלטת בג"ץ בעניין שושנה מילר, גורמים כאכיראש גדול ליוסף חריש. השר וזבולון המר, הממונה על ה-

דיינים, סירב להעמיד אותם לדין מישי מעתי, וגילגל את הכדור למיגרו של היועץ-המישפטי לממשלה. כעת ייא אלץ חריש לבחור כאחת משתי הדרך: כיס: או שיפנה למישרה ויורה לה לפתוח בחקירה, או שישלים עם הבינוי הפומבי של בית-המישפט העליון.

בינתיים מארגנים לו עוד כאכיראש בעניין רבני, שפרטיו מתפרסמים כאן לראשונה: מזה ארבעה חודשים מונחת אצל שר-הדתות תלונה נגד דיין שהתפרע ברבנות בתל-אביב, והשר אינו מגיב. מן הסתם, גם פרישה זו תתגלגל לשולחנו של היועץ המישפטי החלוש.

מדרגות גורא נרימן: משה יעקב ניסנבוים, דיין בכית-הדין הרבני בתל-אביב, ציווה על הדין הדין למסור לו את הפרוטוקול, ש-הוכתב לו לפני רגע. משהוגש לו הדין, תיק, תלש הדין מתוכו את הפרוטוקול, ולנגד עיניהם הנדרמות של בני-החוג, שחיכו לגט, ופרקליטיהם, הוא קיפלה את הנייר כמה פעמים ותחב אותו לכיסו.

באולם הושלך הס. כנייהוג, אריה וסימונה מירוק, אשר חשבו שבאותו בוקר יהיו כבר פנויים, הבינו רק ששוב חל עיכוב מרגיו במתן הגט. הפרקליטים של שני הצדדים, עורכי-הדין יוסף כרמנשה, מתל-אביב ושאל מרכוס מירושלים, החליפו ביניהם מבטים רבי-משמעות: הם ידעו כי הדיין עובר עבירה פלילית חמורה. הפרוטוקול הוא מיסמך רישמי של המדינה, ומעשהו של ניסנבוים הוא בגדר העלמת-ראיה.

כרמנשה העיד לדיין, במירב הנדי מוס והאיפוק, שהפתיע אפילו אותו עצמו, ואמר שלא יוכל להשלים עם המעשה. כאן התפרץ ניסנבוים וצעק: 'כבודו לא יעשה מטעמים מהו' ומיד (המשך בעמוד 25)

איידס AIDS

מאת פרופ' צבי בנטוויץ
מנהל מכון רות בן ארי לאימונוולוגיה קלינית, בית החולים קפלן

מחלת האיידס (AIDS) הנרכש מטילה את מוראה בשנים האחרונות, במידה גוברת והולכת, ברוב חלקי העולם, ובמיוחד בארה"ב שם חלו על כה למעלה מ-20,000 אנשים. בארץ אוכלנו לפי שעה רק 33 חולים, אולם מספר הנושאים את הנגיף מוערך ב-500-1,000 איש.

חדרה וצבירה חוסר ידע מלווים את הנושא בקרב רוב הציבור בארץ. מאחר שאנו בדעה ברוחה, כי ניתן למנוע את התפשטות המחלה דווקא משום שטרם חדרה לארץ בממדים מאדניים, אנו עושים כיום מאמץ מיוחד להרחיב את הסברה ואת פעולות המניעה. ברוב זאת קיימנו, לא סמך, 'קו פתוח' בנושא ובכוונתנו להרחיב פעילות זאת ככל האפשר. כמו כן נשמח לענות, ככל שנוכל, על כל השאלות המתעוררות בנושא זה בקרב יחידים מציבור הקוראים.

להלן כמה שאלות עיקריות-מיצגות וחשובות עליהן, אשר יסייעו להבהרת הבעיות העיקריות המטרידות את האוכלוסיה:

- 1. מהי המחלה?** האיידס מאופיין על-ידי פגיעה במערכת החיסונית, המורידה את התנגדות וחושפת את הגופו לזיהומים קשים ולהופעת מחלות סרטניות.
- 2. מהם הסימנים העיקריים של המחלה?** המחלה מתאפיינת בחום ממושך (38°C) במשך שבועות או חודשים, נפיחות בלוטות בחלקים שונים של הגוף, חולשה וירידה משמעותית במשקל. כן יש דלקות חוזרות ופטריות ברירות הפה, בנרתיק וכן דלקות ריאות בלתי שיגרתיות.
- 3. מה גורם את המחלה?** המחלה נגרמת על-ידי נגיף, החדיר לתאי המערכת החיסונית כדם ובאברים אחרים.
- 4. מה מקורם של הנגיף של המחלה?** סבורים שהנגיף הגורם את המחלה אצל בני אדם הוא תוצאה של השלת נגיף הקיים אצל קופים במרכז אפריקה בלי שיתגלו בהם סימנים חוליניים נראה, שמשם הועבר הנגיף לצפון אמריקה, מערב אפריקה ולבסוף לכל היבשות.
- 5. מהן קבוצות הסיכון?** לפי שעה נמנעים במחלה בעיקר אנשים הנימנים עם אחת מקבוצות אלו: הומוסקסואלים, מכורים לסמים, חולים בהפרעות קרישה (המופליה) ואנשים שקיבלו עירוי דם רבים.
- 6. האם חולים במחלה גם אנשים שלא מקבוצות הסיכון?** כן. יש עודות לכך, גם אנשים מחוץ לקבוצות

הסיכון עלולים להידבק במחלה, גם אם לא באותה קלות. מספרם של אלה קטן יחסית.

- 7. כיצד נדבקים בנגיף?** הדרך העיקרית של ההידבקות היא ע"י מגע מיני. הנגיף נוטה להתרכז בנוזל הזרע ובהפרשת של צינור הרחם. ניתן גם להידבק ע"י קבלת עירוי של מנת דם מזוהמת או מוצרי דם מודבקים וע"י שימוש במחטים מזוהמות בעת הזרקת סמים.
- 8. האם כל מגע מיני מסוכן באותה מידה?** מגע מיני חודרני בפי הטבעת בין גברים הומוסקסואלים הוא סיכון ההידבקות העיקרי. אולם גם במגע מיני רגיל בין גברים ונשים ניתן להעביר את הנגיף לשני המינים.
- 9. האם מגע מיני אנלי בין בני זוג הוא מסוכן?** אין בכך כל סכנה אם שני בני הזוג אינם נושאים את הנגיף.
- 10. האם ניתן להידבק במקומות ציבוריים, בשירותים, במסעדות, בבתי-ספר וכו'?** לא. במגע אקראי בין בני אדם, אפילו הוא הדוק למדי, אי אפשר להידבק במחלה. אין שום סכנה לילדים בבית-ספר, שבו לומד ילד הנושא את הנגיף.
- 11. מה מידת הסיכון להידבק באיידס בישראל?** סכנת ההידבקות בישראל, לאנשים שאינם נימנים עם אחת מקבוצות הסיכון, נמוכה מאוד, בתנאי שאין מקיימים מגעים מיניים אקראיים מרובים.
- 12. מה מידת הסכנה של הידבקות ע"י מגע מיני עם יצאניות?** הסכנה גדולה יותר מאשר בעת מגע מיני עם בני אוכלוסיה, שאינם נימנים עם קבוצת סיכון ושאינם עוסקים בזנות. מידת הסיכון המדויקת ממגע מיני עם זונות בישראל עדיין אינה ידועה.
- 13. האם עדיין יש סיכון הידבקות מעירווי דם וממוצרי דם בישראל?** כל מנות הדם התרומות בבנקי הדם בישראל נבדקות לנוכחות נוגדנים נגד נגיף האיידס והמנות החיוביות מושמדות. לכן אין כל סיכון להידבק מעירווי דם בארץ.
- 14. מדוע נדבקים הומוסקסואלים יותר מאחרים?** בעת מגע הומוסקסואלי דרך פי הטבעת יש נטייה לפגיעות קטנות ברירות המעי הגס. שאינן מתרחשות, בדרך כלל, בעת מגע מיני רגיל בין גברים ונשים. מאחר שהנגיף מופרש בזרע הוא

עלול לחדור דרך דופן המעי אל מחזור הדם, יחד עם נגיפים אחרים וחומרים נוספים המצויים בזרע, העלולים כשלעצמם לדכא את המערכת החיסונית ולעשיתה פגיעה יותר לנוגיף הגורם את המחלה. אם חוזר תהליך זה על עצמו פעמים רבות - גדל הסיכון.

- 15. כיצד מגלים נושאי נוגדנים?** ניתן לגלותם ע"י בדיקת דם פשוטה יחסית, המתבצעת ב-7 מרכזי רפואה אלה בארץ: רמב"ם - חיפה, איכילוב - תל אביב, שיבא - תל השומר, בילינסון - פתח תקוה, הדסה עין-כרם - ירושלים, קפלן - רחובות, סורוקה - באר שבע.
- 16. האם ניתן לעבור את הבדיקות ע"י מתן תרומת דם?** בחלט לא. אנשים הנימנים עם קבוצות סיכון, או עלולים להיות נושאי נגיפים מסיבות אלו או אחרות, מתבקשים לא לתרום דם.
- 17. האם עתידים כל נושאי הנוגדנים לחלות במחלת האיידס?** בחלט לא. הנוגדנים הם ביטוי לתגובת המערכת החיסונית ונראה שברוב נושאי הנוגדנים לא יתגלו, בסופו של דבר, שום סימני מחלה. הערכה היום היא, שב-10% לערך מכלל נושאי הנוגדנים תפתח המחלה.
- 18. מהי השיטה הטובה ביותר להימנע מהידבקות?** אמצעי הזהירות הטוב ביותר הוא להימנע ממגעים מיניים אקראיים ועם אנשים בלתי מוכרים לחלוטין. מומלץ על שימוש בקונדום. לגבי מגעים הומוסקסואליים רצוי להימנע מהדירת הזרע אל פי הטבעת.
- 19. האם יש טיפול במחלה?** עדיין אין טיפול המבטיח הבראה שלמה, אולם חלה התקדמות בפיתוח תרופות ניסיוניות נגד הנגיף וכאלו המכוונות לשיקום המערכת החיסונית. כן חל שיפור בטיפול בזיהומים האופייניים למחלה.
- 20. האם יש סיכוי לפיתוח חיסון (וקצינה) נגד המחלה?** מאמץ מחקרי רב מושקע עתה בניסיון לפיתוח חיסון. זו שמימה קשה עקב הנטייה של הנגיף לשנות את מיבנהו. אף-על-פי-כן הושגה התקדמות משמעותית בידע על מרכיבי הנגיף העשויים לשמש לפיתוח חיסון, ויש יסוד רב לאופטימיות, כי פתרון אמנם יימצא בעתיד הלא רחוק.
- 21. כיצד והיכן ניתן לקבל מידע שוטף על המחלה?** בכל אחד מן המרכזים המנויים לעיל.

מונש כשירות לצבור ע"י "איתנים" ירחון הבריאות שכל קופת חולים הכנלית.

שמור על הבריאות היה מנוי על "איתנים" 15 ש"ח כולל משלוח, 12 חוברות בשנה.

שם _____
כתובת _____
מיקוד _____
ת.ז. _____

רצ"ב המחאה ע"ס 15 ש"ח לפקודת "איתנים" ארלוזורוב 101, ת"א

